110

LEMBAGA KEBUDAJAAN
INDONESIA

VI-87H 2/

NO-4

g Hal

30 - 06 - 2010
660/PM-Museum/2010
0010-35943960
0000381003b
Museum Pusat

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER

VOOR DEN

MILITAIR GENEESKUNDIGEN DIENST.

No. 4. EVACUATIËN.

a. Evacuatiën buiten het gewest.

In verband met algemeene order 1911 No. 38 wordt — voor militairen op Java, die voor eene speciale behandeling in aanmerking komen (zie sub A, artikel 1) en voor die der buitengewesten onder dezelfde omstandigheden verkeerende, nadat zij te Batavia of Soerabaja zijn aangekomen (zie sub B, artikel 5) — door den betrokken gewestelijk eerstaanwezend officier van gezondheid op Java, indien naar zijn oordeel geen specialist voor het betreffende ziektegeval zich in zijne afdeeling bevindt, een toegelicht voorstel tot evacuatie buiten zijne afdeeling aan den inspecteur van den militair geneeskundigen dienst ingediend, zullende alsdan door laatstgenoemde worden bepaald naar welke plaats de lijder behoort te worden geëvacueerd.

Deze aanvraag tot machtiging dient vergezeld te gaan van een beknopt doch zakelijk overzicht der ziektegeschiedenis, behalve in de gevallen, waar de lijders kort te voren van de buitengewesten voor speciale behandeling naar Batavia of Soerabaja geëvacueerd zijn, aangezien van deze zieken — middels de van de buitengewesten toegezonden evacuatie-staten — reeds over de noodige gegevens bij het hoofdkantoor van den militair geneeskundigen dienst zal kunnen worden beschikt.

Eene dergelijke evacuatie voor eene speciale behandeling tegen hondsdolheid in het instituut Pasteur vereischt uiteraard niet de machtiging van het algemeen diensthoofd. Bedoelde evacuatie moet met den meest mogelijken spoed ge-

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI
BAT. GENOOTSCHAP VAN K. EN W.

schieden, opdat niet door vertraging de zoo kostbare tijd voor eene spoedige behandeling verloren gaat.

In spoed vereischende gevallen kan onder nadere goedkeuring steeds op eigen gezag worden gehandeld.

b. **Evacuatiën van de buitengewesten.**

Wanneer zieke militairen uit de gewesten buiten Java naar Java of uit het gewest Atjeh en Onderhoorigheden naar Padang moeten worden geëvacueerd zal — door het hoofd van het hospitaal (den eerstaanwezend officier van gezondheid) door tusschenkomst van het gewestelijk diensthoofd — een evacuatie-staat volgens achterstaand model aan den inspecteur van den militair geneeskundigen dienst worden ingediend.

De verzending van dezen staat heeft plaats met dezelfde bootgelegenheid als waarmede de geëvacueerden worden vervoerd.

De toezending der evacuatie-staten betreffende officieren en onderluitenants moet in gesloten g e h e i m c o u v e r t geschieden.

Van de evacuatie-staten worden registers aangehouden van gelijk model.

c. **Evacuatie-instructie der geleiders.**

Onverminderd het voorgeschrevene in noot (1), behoorende bij artikel 71 der „Reisregelen", zooals dit reglement laatstelijk is aangevuld bij algemeene order 1914 No. 16, sub III, is bepaald, dat de geleiders van ernstig zieke passagiers (i.c. geëvacueerden), dienen voorzien te zijn van eene s c h r i f t e l i j k e instructie omtrent de ligging, voeding a.a. dier zieken, welke instructie, opgemaakt door den behandelend — of als zoodanig dienstdoend — officier van gezondheid, door bovenbedoelden geleider bij aankomst aan boord van het schip moet worden ter hand gesteld aan den 1sten stuurman.

d. **Evacuatiën naar krankzinnigengestichten.**

Plaatsing en verblijf in een krankzinnigengestichten, ook van militairen, is alleen mogelijk met inachtneming van het bepaalde in het „Reglement op het krankzinnigenwezen in Nederlandsch-Indië" (Stbl. 1897 No. 54, 1898 No. 311, 1905 No. 358, 1910

No. 550 en 651 en 1917 No. 497 en 530). Eerst wanneer aan de daarin aangegeven voorschriften is voldaan en door den Hoofdinspecteur, hoofd van den burgerlijken geneeskundigen dienst, het krankzinnigengesticht is aangewezen, waarin de betrokken krankzinnige kan worden geplaatst, wordt de lijder daarheen gezonden, wat den militair der buitengewesten betreft administratief geëvacueerd ter speciale behandeling naar Batavia of Soerabaja en van daar naar het aangewezen krankzinnigengesticht.

Ten einde de hospitalen op Java zoo spoedig mogelijk te ontlasten van luidruchtige krankzinnigen kan worden gebruik gemaakt van de artikelen 12 en 24 van voornoemd „Reglement", waarbij bepaald is, dat krankzinnigen in spoed vereischende gevallen door het hoofd van plaatselijk bestuur in een krankzinnigengesticht in bewaring kunnen worden gesteld, als een zoodanig gesticht zich in de nabijheid bevindt en aldaar gelegenheid tot opname bestaat en anders in eene plaats tot voorloopige opneming (1). Voor de opzending naar de gestichten is alleen noodig eene aanvraag van het hoofd van het hospitaal aan het betrokken hoofd van plaatselijk bestuur.

Evacuatiën van krankzinnigen zonder aan bovenbedoelde voorschriften te hebben voldaan zijn uitgesloten, evenals de beslissing eener geneeskundige commissie „observatie in een krankzinnigengesticht".

Der geneeskundige commissie is het recht voorbehouden een militair wegens krankzinnigheid af te keuren — waarop dan algemeene order 1900 No. 31 artikel 22 van toepassing is — doch is daartoe niet verplicht en kan, in gevallen waar zij observatie c.q. behandeling door een specialist (psychiater) noodig of gewenscht oordeelt, alvorens tot afkeuring over te gaan, beslissen „blijft

(1) Ingevolge algemeene order 1919 No. 139 dient de Inlandsche ziekeninrichting Mangoendjajan te Soerakarta als plaats tot voorloopige opneming van Inlandsche krankzinnigen, afkomstig uit de geneeskundige afdeeling Midden-Java.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

onder behandeling". Aan den behandelend geneesheer kan worden overgelaten eene geneeskundige verklaring van krankzinnigheid met den daarbij voorgeschreven staat van inlichtingen op te maken, welke voor eene opname in een krankzinnigengesticht bij de wet verplichtend zijn gesteld, ten einde — onder overlegging dezer bescheiden — eene machtiging tot opname in een krankzinnigengesticht uit te lokken.

Met verwijzing naar artikel 48 van het „Reglement op het krankzinnigenwezen in Nederlandsch-Indië", zij hier nog aangeteekend, dat een militair ingevolge eene beschikking van den president eener rechtbank (c.q. van den krijgsraad) bij wien eene vervolging tegen hem aanhangig is gemaakt, wel ter observatie in een krankzinnigengesticht kan worden opgenomen — bij aldien hij door dien rechter verdacht wordt krankzinnig of ontoerekenbaar te zijn, dan wel krankzinnigheid voor te wenden — doch deze opneming kan buiten bemoeienis van den geneesheer (geneeskundigen dienst) geschieden.

e. Psychiatrische observatie van militaire personen van land- en zeemacht en evacuatie ter observatie.

1. De observeering van den daarvoor in de termen vallenden militairen persoon wordt indien hij zich te Buitenzorg of te Malang dan wel te Soerakarta in garnizoen bevindt of aldaar in het militair hospitaal verpleegd wordt, door den betrokken eerstaanwezenden officier van gezondheid aangevraagd aan den directeur van het krankzinnigengesticht te Buitenzorg of te Lawang, dan wel aan den te Soerakarta bij de als voorloopig doorgangshuis voor krankzinnigen bestemde ziekeninrichting Mangoendjajan geplaatsten geneesheer.

2. Militaire personen, die zich in een ander garnizoen op Java bevinden dan wel elders in een ziekeninrichting verpleegd worden en voor wie eene observeering door een krankzinnigenarts noodig wordt geacht, kunnen overeenkomstig de ten opzichte van evacueering bestaande bepalingen — voor evacueering buiten de afdeeling na daartoe van den inspecteur van den militair geneeskundigen dienst bekomen machtiging — naar de dichtst-

PERPUSTAKAAN NASIONAL

bij zijnde militaire ziekeninrichting geëvacueerd worden, op welker standplaats gelegenheid bestaat dien van krankzinnigheid verdachte aan een deskundig onderzoek te onderwerpen.

3. Ten opzichte van particuliere geneesheeren die voor het verrichten van dergelijke observeeringen in aanmerking zouden kunnen komen, overtuigt de inspecteur van den militair geneeskundigen dienst zich eerst of zij werkelijk als krankzinnigenarts bekend staan, alvorens hen als deskundige voor een psychiatrisch onderzoek aan te wijzen.

4. De hulp van den sub 3 bedoelden deskundige mag eerst op machtiging van den inspecteur van den militair geneeskundigen dienst ingeroepen worden. Ter erlanging van die machtiging zal de eerstaanwezend officier van gezondheid ter plaatse waar een zoodanige deskundige verblijf houdt, dien inspecteur, onder overlegging eener zakelijke ziektegeschiedenis, de redenen opgeven, welke de inwinning van een deskundig advies noodzakelijk maken.

5. Telkenmale wanneer door den betrokken geneesheer een deskundig advies is uitgebracht, zal de eerstaanwezend officier van gezondheid, op wiens verzoek het onderzoek is verricht, dien geneesheer eene verklaring uitreiken, waaruit blijkt dat hij aanspraak heeft op de bij dat besluit toegekende belooning.

Onder overlegging van die verklaring kan de betrokken geneesheer, indien zijn advies een militair van de landmacht geldt, zijne vordering indienen bij den onderinspecteur der militaire administratie binnen wiens gebied hij zich gevestigd heeft en indien het een militair persoon van de zeemacht betreft bij het departement van marine (VIIde afdeeling) te Weltevreden.

In verband met het bovenstaande zullen de gewestelijk eerstaanwezende officieren van gezondheid den inspecteur van den militair geneeskundigen dienst steeds er mede in kennis stellen, als zich in hunne afdeeling op eene plaats waar geen landskrankzinnigenarts bescheiden is, een particu-

liere arts gevestigd heeft, die in de termen valt om op den voet van artikel 2 van het gouvernements-besluit van den 5den Augustus 1918 No. 27 als krankzinnigenarts aangewezen te worden. Bij eene dergelijke mededeeling ware dan tevens bekend te stellen waarop die meening berust, ten einde den inspecteur in de gelegenheid te stellen te beoordeelen of die particuliere geneeskundige voor het verstrekken van de bedoelde deskundige adviezen in aanmerking komt.

f. Evacuatie wegens plaatsgebrek. Evacuatie wegens overvulling van meer dan tijdelijken aard mag z o n d e r bijzondere machtiging van den inspecteur van den militair geneeskundigen dienst n i e t plaats hebben.

Is ontruiming wegens gebrek aan ruimte in eene ziekeninrichting bepaald noodig, dan wordt een toegelicht voorstel daarvoor ingediend.

g. Evacuatie wegens neurasthenie. Bij evacuatie van een officier (of onderluitenant) wegens zenuwoverprikkeling of zenuwzwakte moet in gesloten g e h e i m couvert eene z i e k t e g e s c h i e d e n i s worden ingediend, als bedoeld in het 10e lid van circulaire geheim dd. 18 Januari 1911 No. 75/5.

h. Evacuatie wegens tandziekten. Lijders aan tandziekten mogen n i e t worden geëvacueerd ten einde bijzondere tandheelkundige behandeling te kunnen ondergaan — tenzij dat lijden een gevolg is van bevolen diensten of van eene verwonding in den strijd bekomen.

i. Intrekking van circulaires. Door het vorenstaande komen te vervallen de circulaires:

dd. 11	Augustus	1911,	No. 2139/35;
dd. 22	Augustus	1911,	No. 590/5 geheim,
dd. 17	October	1911,	No. 2725/60,
dd. 27	Juli	1912,	No. 2946/35,
dd. 6	Mei	1915,	No. 1249,
dd. 12	October	1915,	No. 2740,
dd. 14	September	1918,	No. 2774,

PERPUSTAKAAN NASIONAL

dd. 29 April 1920, No. 1208 en

de opdrachten verstrekt aan de gewestelijk eerstaanwezende officieren van gezondheid op Java:

dd. 15 Januari 1913 No. 119/39 (aan gewestelijk diensthoofd te Magelang dd. 28 Juni 1916 No. 1901),

dd. 16 Juni 1915, No. 1606 en

dd. 6 September 1918 No. 2668.

BANDOENG, 1 Maart 1922.

Namens den Legercommandant.

Het Hoofd der VIde afdeeling,

H. M. NEEB.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

EVACUATIE-

MILITAIR HOSPITAAL.

STAAT der zieken, die op den..... 19..

Doorloopend nummer van het evacuatie-register.	Namen.	Alg. Stb. No.	Wapen of dienst-vak.	Rang of stand.	Sedert wanneer.	
					in het gewest.	te..... en daar ziek geworden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

STAAT.

te.....

worden geëvacueerd naar het militair hospitaal te.....

Naam der ziekte(n), welke tot evacuatie aanleiding heeft (hebben) gegeven.	Beknopte omschrijving van den loop der tegenwoordige ziekte(n). Reden der evacuatie. Behandelingswijze.

..... 19..

De behandelende officier van gezondheid,

Gezien:
Het Hoofd van het hospitaal.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

